

BEKÂRLIĞA İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

ATTITUDES TOWARD SINGLEHOOD SCALE: THE STUDY OF VALIDITY AND RELIABILITY

Gülzade AVCI ÇAYIR¹, Melek DEMİR² Meryem VURAL BATIK³

ÖZ: Bu araştırma, bekâr bireylerin bekârlığa ilişkin tutumlarını belirlemeyi amaçlayan bir ölçek geliştirmek amacıyla yapılmıştır. Bu çalışma 18 yaş üstü 675 bekâr bireyle gerçekleştirilmiştir. Bekârlığa İlişkin Tutum Ölçeği'nin (BİTÖ) geliştirilmesi sürecinde iki araştırma grubu oluşturulmuştur: Birinci araştırma grubunda bulunan 351 bekâr bireyden toplanan veriler üzerinde Açıklayıcı Faktör Analizi yapılmıştır. İkinci araştırma grubu ise Doğrulayıcı Faktör Analizi için ulaşılan 324 bekâr bireyden oluşmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla yapılan faktör analizi sonucunda, iki faktörlü bir yapı elde edilmiştir. "Bekârlığı tercih nedenleri" ve "bekârlığa ilişkin duygular" olarak adlandırılan bu iki faktör, toplam varyansın %53,41'ini açıklamaktadır. Madde faktör yük değerleri .52 ile .88 arasında değişmektedir. DFA sonuçları ise bu iki faktörlü modelin doğrulandığını göstermektedir. Ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlık katsayısı ise .93 olarak hesaplanmıştır. Madde toplam test korelasyon katsayıları .41 ile .75 arasındadır. 25 maddeden oluşan beşli Likert tipi olan Bekârlığa İlişkin Tutum Ölçeği'nin, bekâr bireylerin bekârlığa yönelik tutumlarını belirlemede güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı olduğu belirlenmiştir.

ABSTRACT: The aim of this research is to develop a scale that aims to determine the attitudes of single individuals toward singlehood. This study was conducted with 675 single individuals over the age of 18. Data is collected from two groups in this scale development process. Exploratory Factor Analysis was performed on the data collected from 351 single individuals in the first study group. The second research group consists of 324 singles who were reached for Confirmatory Factor Analysis. As a result of the factor analysis conducted to determine the construct validity of the scale, a two-factor structure was obtained. These two factors, which are called "reasons for preferring singlehood" and "feelings about singlehood" explain 53.41% of the total variance. Values for item factor load change between .52 and .88. The results of the Confirmatory Factor Analysis showed that this two-factor model was validated. The Cronbach' alpha internal consistency coefficient of the scale was calculated as .93. Item-total test correlations range between .41 and .75. The Attitudes Toward Singlehood Scale is a five-point Likert-type scale consisting of 25 items. It can be stated that the Attitudes Toward Singlehood Scale is a reliable and valid measurement tool in determining the attitudes of single individuals towards singlehood.

Anahtar sözcükler: Bekâr birey, bekârlık, tutum, geçerlik, güvenilirlik.

Keywords: Single individual, singlehood, attitude, validity, reliability.

Bu makaleye atf vermek için:

Avcı-Çayır, G., Demir, M. ve Vural-Batık, M. (2022). Bekârlığa ilişkin tutum ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik çalışması, *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(1), ss. 508-521

Cite this article as:

Avcı-Çayır, G., Demir, M. & Vural-Batık, M. (2022). Attitudes toward singlehood scale: the study of validity and reliability, *Trakya Journal of Education*, 12(1), pp. 508-521

¹Uzm. Psikolojik Danışman, Milli Eğitim Bakanlığı, Samsun/ Türkiye, rosezade@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-4964-8671

²Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Samsun/ Türkiye, mkalkan@omu.edu.tr, ORCID:0000-0002-1280-5952

³ Doç.Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Samsun/ Türkiye, meryem.vural@omu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7836-7289

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Singlehood has become an important topic in contemporary psychology, attracting researchers (eg. Adamczyk, 2017; Apostolou, 2017; DePaulo, 2006; DePaulo and Morris, 2005, 2006; Kislev, 2020; Ochnik and Mandal, 2016) in various countries. Today, more men and women are experiencing a phase of singlehood with demographic trends such as the delay in marriage age, and the increase in divorce and separation (Bergström, Courtel and Vivier, 2019; Simpson, 2016).

Regarding singlehood abroad, the Scale of Attitudes toward Singlehood developed by Whatley (2014) aims to provide basic feedback on the individual's perspective on singlehood, but it is not designed as a sophisticated measurement tool. In the literature, while few studies measure individuals' attitudes toward singlehood with regard to their own singlehood (eg. Peterson, 2011), no comprehensive study has been found on measuring the attitudes toward singlehood. In this study, it is intended to fill the gap in the literature regarding this matter by developing a measurement tool for the attitudes toward singlehood in the Turkish sample.

Method

This study was conducted with 675 single individuals over the age of 18. 71.4% of all participants (n=675) were female (n=482) and 28.6% were male (n=193). Participants' ages were between 18 and 50, and the average age was 25.15 (SD=5.27).

At the first stage of the development process for the Attitudes Toward Singlehood Scale (ATSS), an item pool of 35 statements covering attitudes toward singlehood was prepared as a result of the literature review on "singlehood and beliefs regarding singlehood" (Apostolou, 2017; Darrington et al., 2005; DePaulo and Morris, 2005; Pignotti and Abell, 2009; Spielmann et al. 2013; Whatley, 2014). Three faculty members' opinions about the statements in the item pool were received, whose expertise are in Psychological Counselling and Guidance. Some statements were corrected in terms of scope and language use, in line with the opinions we received from experts. In the second stage, a 35-item trial form was administered to 351 single individuals via Google form in accordance with their volunteering. 10 items were removed and a 25-item scale was obtained according to the Exploratory Factor Analysis (EFA) results that was performed on the obtained data. In the third stage, a 25-item scale was applied to 324 single individuals via a Google form, in accordance with their volunteering, and the adaptive values of the model were calculated by performing a Confirmatory Factor Analysis (CFA) on the data. Finally, the reliability of the scale was examined by calculating the internal consistency coefficient of the scale, and the total item test correlations.

Findings

The adequacy of the scale for factor analysis was examined with the Bartlett Sphericity test and the Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) coefficient; the KMO coefficient for sampling adequacy was found to be .94, and the Bartlett Sphericity test value χ^2 was found to be 7932.69 ($p < .001$). EFA was performed on the data obtained from 351 individuals in order to determine the factor structure of the 35-item trial form. Principal axis factoring and direct oblimin rotation techniques were applied. Five items with a factor loading value lower than .30 were removed, and the EFA was performed again on the remaining 30 items.

It was examined whether each item gave a high value only in one factor in the two-factor structure, which was created by taking the literature, and the eigenvalues and scree plot into consideration. It was observed that the factor loading values of all the items in the scale were high, and that they had a high value in a single factor. These two factors obtained explain the 53.41% of the total variance. Item factor loading values vary between .52 and .88. Finally, the first factor was named as "reasons for preferring singlehood" (15 items) and "feelings about singlehood" (10 items), considering the relevant literature and the items in the factors.

The 25-item scale was re-applied to 324 single individuals, and a CFA was performed on the collected data in order to test the developed model according to the EFA results. Goodness of fit indexes as a result of CFA, it has been observed that the values are not within the acceptable limits. In this direction, some modifications were made in the model established for ATSS in accordance with the theoretical structure. According to the measurement results regarding the statistical fit of the model, which was obtained as a result of modifications, it was determined that $\chi^2/df = 1.8$, $p = .00$, RMSEA = .05, GFI = .90,

NFI= .90, CFI= .95; it has been determined that the model is within the acceptable limits of fit indices. According to the second level CFA results performed afterwards, the goodness of fit indices of the model were calculated as $\chi^2/sd= 1.7$, $p= .00$, RMSEA= .04, GFI= .90, NFI= .90, CFI= .96. In line with these results, the two-factor model for the scale was verified.

In order to examine the reliability of the scale, total item test correlations and Cronbach alpha internal consistency coefficient were calculated. In this scale development study, the total item test correlations vary between .41 and .75. The split-half reliability coefficient, on the other hand, was found to be .90 for the first half, and .89 for the second half. According to these results, the reliability of the Attitudes toward Singlehood Scale can be said to be at an adequate level.

Discussion and Conclusion

In this study, the aim was to develop a measurement tool to determine the attitudes of single individuals who have never married. The scale has valid and reliable psychometric properties, and in this way, it can be a suitable tool that can be used in singlehood counselling in order to evaluate the individual levels of attitudes toward singlehood.

In ATSS, there are 15 items in the first factor called "reasons for preferring singlehood", and 10 items in the second factor called "feelings about singlehood". In the 5-point Likert type scale the scores obtained from each sub-dimension can be calculated separately or alternatively, the total score can be obtained from the scale.

GİRİŞ

Bekârlık çağdaş psikolojide, çeşitli ülkelerde araştırmacıların ilgisini çeken önemli bir konu haline gelmiştir (örn. Adamczyk, 2017; Apostolou, 2017; DePaulo, 2006; DePaulo and Morris, 2005, 2006; Kislev, 2020; Ochnik ve Mandal, 2016). Evlilik yaşında gecikme, boşanma ve ayrılıkta artış gibi demografik eğilimlerle birlikte günümüzde daha fazla erkek ve kadın bekârlık dönemi yaşamaktadır (Bergström, Courtel ve Vivier, 2019; Simpson, 2016). Bu konuda Arnett (2000), artık genç bireylerin iş değişiklikleri ya da eğitimde geçirilen sürenin eskiye oranla uzaması, evlilik yaşının yükselmesi (en az altı yıl) gibi nedenlerle gençler arasında yeni bir yaşam stiline başladığına işaret etmektedir. Özellikle de Batı ülkelerinde artan bekârlık oranları, evlenmeden birlikte yaşama gibi yaşam biçimlerinin varlığı (Lehnart, Neyer ve Eccles, 2010), kentleşme, cinsiyet eşitliği ve kişisel değerlerin değişmesiyle (Himawan, Bambling ve Edirippulige, 2017) açıklanabilir.

Bekârlık kavramı tanım olarak alanyazında araştırmacıların üzerinde uzlaşmadığı bir kavram olarak dikkat çekmektedir. Tarihsel süreç içinde cinsel özgürlük ve kadın hakları alanında yaşanan sosyal değişimler, bekârlığın farklı tanımlarını ortaya koyma ihtiyacını doğurmuştur. Bekârlığın Merriam-Webster (t.y) sözlüğünde birincil anlamı "evlenmemiş olma hali" dir. Bununla birlikte, bekârlık (celibacy), ikincil anlam olarak genellikle dini nedenlerle bekâr kalma sözü veren bir kişinin durumunu ifade etmektedir (Spreitzer ve Riley, 1974). Sosyolojik açıdan bekârlık evliliğe atıfta bulunarak yasal olarak evli olmayan kadın ve erkeklerin durumunu ifade etmek için kullanılmaktadır (Spreitzer ve Riley, 1974). Bunun yanı sıra, kimin bekâr olduğunu tanımlarken "hiç evlenmemiş olanlar", "boşanmış" ve "eşi vefat etmiş" olan grupları içerecek şekilde geniş bir tanım kullanmak, bekârlar üzerine yapılan araştırmalarda en yaygın olanıdır (Hertel, Schütz, DePaulo, Morris ve Stucke, 2007). Bekâr teriminin anlamı, kadınlar açısından daha olumsuz çağrışımlar, örneğin başarısızlık ve reddedilme gibi olumsuz ve eksiklik açısından tanımlanmaktadır (Reynolds ve Taylor, 2005). Bağımsızlık ve özerklik niteliklerinin yanı sıra, bekâr kadınlar genellikle normal aile hayatının ve yakın ilişkilerin dışında bir dereceye kadar damgalanma yaşamalarıyla tasvir edilmektedir (Byrne ve Carr, 2005; DePaulo ve Morris, 2005). Sosyal olarak oluşturulmuş bir kategori olarak bekârlığın anlamının kültürel olarak değişken olduğu vurgulanmakta (Simpson, 2016) ve giderek artan bir şekilde bekârlık geçici veya kalıcı olarak bir çift ilişkisi olmayan (veya artık olmayan) kişilerin durumuna atıfta bulunmak için kullanılmaktadır (Bergström ve Vivier, 2020). Alanyazında bekârlık, psikolojik kuramlardan bağlanma kuramı ve sosyolojik perspektiften bakarak açıklanmaya çalışılmıştır (Vahav, Hagoel ve Fridle, 2015). Schachner, Shaver ve Gillath (2008), bekârların bağlanma tarzlarına odaklanmış ve bekârların ebeveynlerle olumsuz çocukluk deneyimleri bildirdiklerini ve kaçınmacı veya endişeli bir bağlanma tarzı sergilediklerini bulmuşlardır. Poortman ve Liefbroer (2010) ise bekârlığı, sosyolojik bir bağlamda bir kişinin yakın çevresindeki ebeveynler, arkadaşlar, bakıcılar dahil

olmak üzere sosyal temsilcilerden edindiği bilinçli ve bilinçsiz olarak aktarılan toplumsal değerlerle açıklamaktadır.

Tarih sürecine bakıldığında hayatları boyunca bekâr kalan hatta toplumun uygun gördüğü yaşı geçmiş insanlar sosyal damgalanma ile karşı karşıya kalmıştır (DePaulo, 2006). Evlilik birçok toplumda normatif bir yol olarak görülmekte ve bekârlar evlilerle kıyaslandığında bekâr kişilerin olumsuz imajlarının sürdüğünü araştırmalar göstermektedir (DePaulo ve Morris, 2005). Bu konuda DePaulo (2006) ciddi bir çift ilişkisi olmayan insanların kalıplaşmış, ayrımcılığa uğramış ve küçümseyici muamele gördüklerini ve boşanmış, dul ya da hep bekâr olan kişilerin bu şekilde damgalanmasının 21. yüzyılda adı olmayan bir sorun olduğunu belirterek bu durumdan “singlism” olarak söz etmektedir. Kişinin cinsiyeti, ülkesi, kültürü veya yaşı ne olursa olsun yakın ilişkilerin insan gelişimi, sağlığı ve hayatta kalması açısından önemli olması (Holt- Lunstad, Robles ve Sbarra, 2017) nedeniyle yakınlığa karşı yalıtılmışlık psikososyal kriz evresinde bulunan genç yetişkinliklerden ömür boyu bir partner veya eşle yakın bir bağ kurması beklenmektedir (Poole ve Snarey, 2011). Toplumda ise yetişkinler, evlilik ve çocuk sahibi olmak gibi gelişimsel yaşam görevleri için yaş normlarının varlığının bir sonucu olarak evlenmeleri beklenen zamana yaklaştıkça bekârlık ile damgalanmaktadır (Hancock, 2017).

Dünya çapında hiç evlenmemiş yetişkinlerin oranının artmasına rağmen, Asya ve Batı toplumları arasında hem evlilik hem de bekârlığa yönelik tutumlar açısından belirgin bir farkın olduğu söylenebilir (Himawan, 2018). Batı'da evlilik genel olarak kişisel bir tercih olarak kabul edilirken, birçok Asya ülkesindeki –örneğin Endonezya’da- insanların evliliğin evrenselliği konusundaki inançları güçlüdür (Himawan, 2018). Değişen değerlere ve çeşitlenen yaşam tarzlarına rağmen (Himawan vd.,2017) evlilik çeşitli kültürlerle göre hem birey hem de bireylerin aileleri için arzu edilmekte ve önem taşımaktadır. Dolayısıyla tüm dünyada en yaygın olan ve kabul gören ilişki biçimi evliliktir (Aydın, 2018). Gençlerin ağırlıklı olarak evlenme isteğini bildirdikleri göz önüne alındığında, evliliği erteleyen genç yetişkinlerin sayısındaki artış, genç yetişkinlerin evliliği erteleme nedenlerinin de daha fazla incelenmesini gerektirmektedir (Muraco ve Curran, 2012).

Türkiye’de yapılan araştırmalara bakıldığında bekâr bireyler üzerine yapılan çalışma sayısının az olduğu (örn. Asolar, 2018; Mağara, 2019) ve bekârlığın nedenlerine ilişkin olarak daha çok uluslararası alanyazından yararlandığı görülmektedir (örn. Apostolou, 2017; Apostolou, Jiaqing ve Esposito, 2020; Gigy, 1980, Lewis ve Moon, 1997; Pan, 2004; Prabhakar, 2011). Bekârların hem sayıları hem de yaşam kaliteleri artmakta ve birçok faktör bekâr yaşam tarzını tercih etmeye katkıda bulunmaktadır (Himawan, Bambling ve Edirippulige, 2018). Bekârlığı inceleyen sosyal bilimcilerin en çok ilgisini çeken konulardan biri de “bekâr olmanın nedenleri”dir (Darrington, Piercy ve Niehuis, 2005). Gigy (1980) 30 yaşındaki 66 kadınla yaptığı nitel araştırma sonucunda kadınların evlenmeme nedenlerini; kariyer ve evlilik arasındaki uyumsuzluk, henüz evlenmek için uygun bir erkekle tanışmama, evliliğin bağımsızlığı ciddi şekilde kısıtlayacağını düşünme ve özgürlüklerinden fedakârlık yapmaya istekli olmama şeklinde ortaya koymaktadır. Prabhakar (2011) Jammu ve Delhi’de 160 kadın ile (30-60 yaş ve üstü) yaptığı çalışmada ise bekâr kalmanın nedenleri olarak yüksek evlilik beklentileri, bağımsızlık arzusu, kariyer peşinde koşma ve aşta hayal kırıklığı gibi bireylerin gönüllü kararından oluşan birinci kategoriye; finansal kısıtlamalar, ebeveynlerin kaybı ve kişinin kendisine uygun bir eş bulamama, sağlık ve engelliliği içeren koşullu ve duruma bağlı ikinci kategoriye tespit etmiştir. Frazier, Arikian, Benson, Losoff ve Maurer (1996) 31-68 yaşları arasındaki 217 heteroseksüel boşanmış ve hiç evlenmemiş yetişkinlerle olan çalışmalarında evli olmama nedenleri ile ilgili (1) doğru kişiyle tanışmama, (2) potansiyel eşlerle tanışmama, (3) yaşamda evliliğin bir öncelik olmaması, (4) yaşamda diğer şeylerin önemi, (5) bekâr olma seçimi, (6) ilişki kurmada zorluklar, (7) ilişkinin yürümeyeceğinden korkma, (8) bağlılık korkusu, (9) tüm iyi partnerlerin çoktan alınmış olduğuna inanmak gibi nedenleri ortaya koymuştur.

Alanyazın incelendiğinde bireyleri bekâr kalmaya iten nedenleri araştıran araştırmanın bulunmadığı; bunun yanı sıra insanları evlenmemeye iten nedenleri inceleyen de çok az araştırma bulunduğu görülmektedir (Apostolou, 2017). Yakın zamanda Apostolou ve diğerlerinin (2020) yaptığı çalışmada, bekârların kendilerine sorularak bekârlığın nedenleri araştırılmıştır. 648 Amerikalı bekâr (307’si kadın), bekârlık için 92 olası neden bildirmiştir. En önemli nedenler arasında zayıf flört becerileri, özgürlük, incinme korkusu, farklı önceliklere sahip olmak ve çok seçici olmak yer almaktadır (Apostolou vd., 2020). Apostolou (2019) Reddit başlığında gelen 13.429 yanıtı analiz ederek erkeklerin neden bekâr olduğu sorusunun cevabını araştırmıştır. Reddit uygulaması kullanıcıların soru sorduğu, çeşitli paylaşımlar yaptığı,

oylamalar ile popüler konuları üste taşıyabildiği bir paylaşım sitesi olarak tanımlanabilir. Araştırmada elde edilen yanıtlar 43 geniş kategoride sınıflandırıldığında; en sık görülen nedenler zayıf flört becerileri, düşük özgüven, kötü görünüş, utangaçlık, az çaba ve önceki ilişkilerden kötü deneyimlerdir. Öyle görünüyor ki, erkeklerin ve kadınların deneyimleri ve belki de bekârlığa yönelik karşılık gelen tutumları o kadar da değişmemektedir (Peterson, 2011). Araştırmalardaki cinsiyet farklılıklarının analizleri, erkek ve kadınların bekâr olma nedenleri bakımından farklı olmaktan çok, benzer olduklarını göstermektedir (Frazier vd., 1996). Erkekler genellikle toplum içinde olumsuz klişelere daha az maruz kaldıkları ve bekâr kaldıklarında insanların onlar hakkındaki algıları daha çok "mola" verdikleri yönünde olduğu için sonuç olarak, kendi bekârlıklarına karşı daha olumlu tavırlar sergileyebilirler (Peterson, 2011).

Bekâr kalma seçiminde bazı kişiler bekâr yaşam tarzını tercih etmekte ve bunun yanı sıra bazı insanlar gerçek veya varsayılan nedenlerden dolayı ömür boyu partner bulamamaktadır (Lewis ve Moon, 1997). Bazı bekârların diğerlerinden daha mutlu olma derecesi ise bekâr olmanın nedeni ile yakından ilgili olarak görülmektedir (Himawan vd., 2017). Bekârların bir ilişki içinde olmayı tercih edenler (istemsiz bekârlar) ile tercih etmeyenler (gönüllü bekârlar) arasında ayırım yaparak romantik bir ilişki arzuladıkları dereceye göre ayırt edilebileceği fikri ilk olarak Stein (1975) tarafından belirtilmiştir (Kislev, 2020). Geleneksel tavır, bekâr kalanların normal yetişkin rolleri için bir şekilde yetersiz olduğu şeklindedir. Ancak bu görüşe karşı çıkan yeni bir bekârlık tarzı, artan sayıda bireyin bilinçli ve gönüllü olarak bekârlığın peşinde olduğunu göstermektedir. Bu yeni ve belki de hüküm süren tutum, hiç evlenmemiş olma rolünü daha olumlu bir duruşa dönüştürmektedir (Forsyth ve Johnson, 1995). İnsanlar her zaman eş aramamakta ve en azından bir süre genellikle bekâr kalmayı seçmektedir (Apostolou, 2017). Apostolou'nun (2017) evrimsel bir bakış açısıyla insanların neden bekâr kaldıklarına ilişkin olarak yürüttüğü çalışma, insanların bekâr kalmayı tercih ettikleri evrimsel bir çerçeve ortaya koymaktadır. Apostolou (2017) bireylerin bu tercihini gelecekteki çift olma başarılarını arttırdığı ya da bu bireylerin eş çekmelerini engelleyen özelliklere sahip olmalarıyla açıklamıştır.

Alanyazında genellikle kadınların bakış açısından bekârlığın avantaj ve dezavantajlarına odaklanan çalışmalar yer almaktadır. Bunun yanı sıra kadınlarla karşılaştırıldığında bekâr erkeklerle yönelik daha az araştırma olmasına rağmen geçmiş araştırmalar bekâr erkeklerin de çeşitli sosyal damgalanmalara maruz kaldığını göstermiştir (DePaulo, 2006). Lewis ve Moon (1997) 30-65 yaşları arasındaki kadınlarla yürüttüğü çalışmanın sonucunda kadınların bekâr olmanın hem avantajlarını hem de dezavantajlarını bildirdiğini ortaya koymuştur. Kadınlar bekâr kalmayla ilişkili bağımsızlık ve kendi kendine yeterliliğin yanı sıra, başkalarının yaşam tarzlarına ilişkin algılarına göre yalnızlık ve endişe duygularını yaşadıklarını belirtmiştir. Pan (2004), 25-35 yaşları arasındaki kadınlarla yürüttüğü araştırma sonucunda bekâr olmanın avantajları olarak (1) kendi hayatını kontrol etme özgürlüğü, (2) kariyer değişikliği ve gelişimi için daha fazla fırsat, (3) ekonomik bağımsızlık ve kendi kendine yeterlikten bahsedilirken; dezavantaj olarak ise (1) yalnızlık, (2) bazı sosyal ortamlarda utanç duyduklarını belirtmiştir. Bergström ve diğerlerinin (2019) Fransa'da 26-65 yaş aralığındaki erkek ve kadınların bekârlık deneyimleri üzerine yaptıkları araştırmada görüşülen kişilerin en sık bahsettiği dezavantaj ise "yalnız hissetmek"tir. Bekârlık, bazen zenginleştirici bir deneyim olarak da ele alınmaktadır. İnsanların "kendi kararlarını vermelerine", "kendi başlarına başa çıkmalarına" ve "sınırlarını zorlamalarına" hem izin verdiği hem de bunu zorunlu kıldığı için, kişinin kendini yeniden inşa etmesine, ilgilerinden yararlanmasına olanak tanıyan, kendini düşünme zamanı olarak sunulur (Bergström vd., 2019).

Günümüzde artık bireylerin bekâr kalma tercihini ifade eden bir yol izlediği ve küresel bağlamda, daha fazla insanın bekâr kalmayı ve daha geç yaşta evlenmeyi seçtiği gözlenmektedir. Örneğin Almanya'da şu anda 10 milyondan fazla kişi romantik bir ilişkiye girmezken, nüfus içindeki evli çiftlerin oranı düşmektedir (Greitemeyer, 2009). Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri ise yıllara göre Türkiye'de evlilik sayısında düşüş ve boşanma sayısında artışın olduğunu ve evlenme yaşının ise ortalama olarak yıllara göre hem kadın hem de erkekler için arttığını göstermektedir. TÜİK'in 2019 yılına ait istatistiklerine göre evlenen çiftlerin sayısı 2018 yılında 554 bin 389 iken, 2019 yılında % 2,3 azalarak 541 bin 424 olmuştur. Yıllara göre ortalama ilk evlenme yaşı incelendiğinde ise ortalama ilk evlenme yaşı, 2016 yılında erkekler için 27.1, kadınlar için 24; 2018 yılında erkekler için 27.8, kadınlar için 24.8; 2019 yılında ortalama ilk evlenme yaşı erkeklerde 27.9 ve kadınlarda 25 yaşa yükselmiştir (TÜİK, 2017, 2019, 2020). Bu istatistiklerin ışığında, bekârlığın evlilik öncesi kaygı dolu bir bekleme süresinden çok bir yaşam tarzı (Peterson, 2011) olabileceğini de düşündürmektedir.

Bekâr genç yetişkinlerin kendi bekârlıklarına ilişkin görüşlerini inceleyen çalışma sayısı sınırlı olduğundan bu araştırmanın amacı genç yetişkinlerin bekârlığa ilişkin tutumlarını ölçecek nitelikte Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmektir. Bekâr kalmak daha yaygın hale gelmesine ve çoğu yetişkinin yaşamının önemli bir bölümünü oluşturmasına rağmen, bekâr yetişkinlerin yaşamış deneyimlerini ve kendi bekârlıklarına ilişkin algılarını inceleyen çok az araştırma yapılmıştır (Peterson, 2011).

Psikolojik danışmanların bekârların psikolojik ve sosyal zorlukların üstesinden gelmelerine yardımcı olma konusunda ya da bekâr yaşamına uyum sağlamada önemli bir rol oynayabilecekleri düşünüldüğünde danışmanların özellikle sosyal ve kültürel bağlamla ilgili olarak bekârların psikolojik ve sosyal dinamiklerini iyi anlamaları gerekir. Bekârlık motivasyonunun anlaşılması (ister gönüllü istemsiz bekârlar olsun), algılanan toplumsal yargıya hazır olup olmadıklarını değerlendirmenin yollarından biri olabilir ve bu da danışmanların uygun danışmanlık stratejilerini formüle edilmesinde danışmanlara daha fazla içgörü kazandırabilir (Himawan vd., 2018). Yurt dışında bekârlık ile ilgili olarak Whatley (2014) tarafından geliştirilen bekârlığa ilişkin tutum ölçeği, bireylerin bekârlığa bakış açısı hakkında temel geri bildirim sağlamayı amaçlamakta fakat sofistike bir ölçme aracı olarak tasarlanmamıştır. Peterson (2011) tarafından hem heteroseksüel hem de homoseksüel bireyler için bekârlığa ilişkin hem “mevcut bekârlığa” hem de “gelecekteki bekârlığa yönelik” tutumları ölçmek üzere “Bekârlığa İlişkin Tutum Ölçeği” geliştirilmiştir. Ayrıca bekâr kalmaktan korkmaya ilişkin olarak Spielmann vd. (2013) tarafından Bekâr Kalma Korkusu Ölçeği (Fear of Being Single Scale) ve bekâr bireylere yönelik olarak olumsuz kalıp yargıların ölçülmesi için ise Pignotti ve Abell (2009) tarafından Bekârlığa İlişkin Olumsuz Kalıp Yargı Ölçeği (The Negative Stereotyping of Single Persons Scale) geliştirilmiştir. Özellikle ilişki danışmanlığında bekârlara yönelik olarak yapılacak çalışmalarda bekâr yaşama uyum sağlama ya da evlilik sürecine daha kaliteli bir şekilde hazırlanma sürecinde olan bekârların, bekârlığa yönelik tutumlarını belirlemek bu araştırma açısından önem taşımaktadır. Alanyazında ise bireylerin kendi bekârlıklarına ilişkin olarak bekârlığa ilişkin tutumları ölçen çalışma sayısı az sayıda (örn. Peterson, 2011) olmakla birlikte Bekârlığa İlişkin Tutumları ölçmeyle ilgili olarak kapsamlı bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmada Türk örnekleminde bekârlığa ilişkin tutumlara yönelik bir ölçme aracı geliştirilerek alanyazında bu konudaki boşluğun doldurulması düşünülmektedir.

YÖNTEM

Çalışma Grubu

Bu çalışma 18 yaş üstü 675 bekâr bireyle gerçekleştirilmiştir. Anket formu sosyal medya ve çevrim içi uygulamalar aracılığıyla 18 yaş üstü bireylere ulaştırılmış ve çalışmaya katılmaya gönüllü olanlar araştırmaya dahil edilmiştir.

Bekârlığa İlişkin Tutum Ölçeği'nin (BİTÖ) geliştirilmesi sürecinde iki araştırma grubu oluşturulmuştur: Birinci araştırma grubunda bulunan 351 bekâr bireyden toplanan veriler üzerinde madde analizi ve Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmıştır. İkinci araştırma grubu ise Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) için ulaşılan 324 bekâr bireyden oluşmaktadır. Araştırma gruplarındaki katılımcıların özellikleri Tablo 1'de verilmiştir. Tüm katılımcıların (n=675) %71.4'ü kadın (n=482), %28.6'sı erkektir (n=193). Araştırmaya katılan bekâr bireylerin %30.5'inin ilişkisi varken (n=206), % 69.5'inin ilişkisi yoktur (n=469). Katılımcıların yaşları 18 ile 50 arasındadır ve yaş ortalaması ise 25.15'tir (Ss=5.27).

Tablo 1.

Araştırma grubunun özellikleri

Değişkenler	Birinci araştırma grubu (n= 351)	İkinci araştırma grubu (n=324)
Yaş		
Ortalama (Ss); ranj	25.28 (5.10); 18-50	25.01 (5.44); 18-50
Cinsiyet		
Kadın (%)	72.1	70.7
Erkek (%)	27.9	29.3
İlişki Durumu		
İlişkisi var (%)	30.5	30.6
İlişkisi yok (%)	69.5	69.4

İşlem Yolu

BİTÖ'nün geliştirilme sürecinin ilk aşamasında, "bekârlık ve bekârlığa ilişkin inançlar" ile ilgili alanyazın taraması yapılmıştır. Bekârlığa Yönelik Tutum Ölçeğinde yer alan maddeler oluşturulurken, bekârlığın farklı yönlerini inceleyen bir dizi nitel ve nicel çalışmadan yararlanılarak (Apostolou, 2017; Darrington vd., 2005; DePaulo ve Morris, 2005; Pignotti ve Abell, 2009; Spielmann vd. 2013; Whatley, 2014) bekârlığa ilişkin tutumları kapsayan 35 ifadelik madde havuzu hazırlanmıştır. Uzmanlık alanı Psikolojik Danışma ve Rehberlik olan ve ölçme aracı geliştirme konusunda çalışmaları olan üç öğretim üyesinden madde havuzundaki ifadelerle ilgili görüş alınmıştır. Uzmanlar, maddelerin kapsam yeterliği, dil kullanımı ve anlaşılabilirliği ile ilgili önerilerde bulunmuştur. Bu doğrultuda bazı ifadelerde düzeltmeler yapılmıştır. 35 maddeden oluşan deneme formunda yer alan her bir ifadenin karşısına beş seçenek (1- Kesinlikle katılmıyorum, 2- Katılmıyorum, 3- Ne katılıyorum ne de katılmıyorum, 4- Katılıyorum, 5- Kesinlikle katılıyorum) yerleştirilerek beşli Likert tipi bir deneme ölçeği oluşturulmuştur.

İkinci aşamada 35 maddelik deneme formu 351 bekâr bireye gönüllülükleri doğrultusunda google form aracılığıyla uygulanmıştır. Elde edilen veriler üzerinde yapılan AFA sonuçlarına göre 10 madde çıkartılmış ve 25 maddelik ölçek elde edilmiştir. Üçüncü aşamada 25 maddelik ölçek 324 bekâr bireye gönüllülükleri doğrultusunda google form aracılığıyla uygulanmış ve veriler üzerinde DFA yapılarak oluşturulan modelin uyum değerleri hesaplanmıştır. Son olarak ölçeğin iç tutarlık katsayısı ve madde toplam test korelasyonları hesaplanarak ölçeğin güvenilirliği incelenmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Yapılan bu çalışma için gerekli etik kurulu onayı alınmıştır. Çalışma süresince araştırma etiği ilkeleri gözetilmiştir. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan 20/12/2019 tarihli ve 466 Nolu Kararı ile araştırma için gerekli etik kurul izni alınmıştır (Karar no: 2019/466). Ölçek maddeleri Google formlara aktarılmış ve çevrim içi anket formu 18 yaş üstü bireylere sosyal medya ve whatsapp aracılığıyla ulaştırılmıştır. Çalışmaya katılmaya gönüllü olan bireyler araştırmaya dahil edilmiştir.

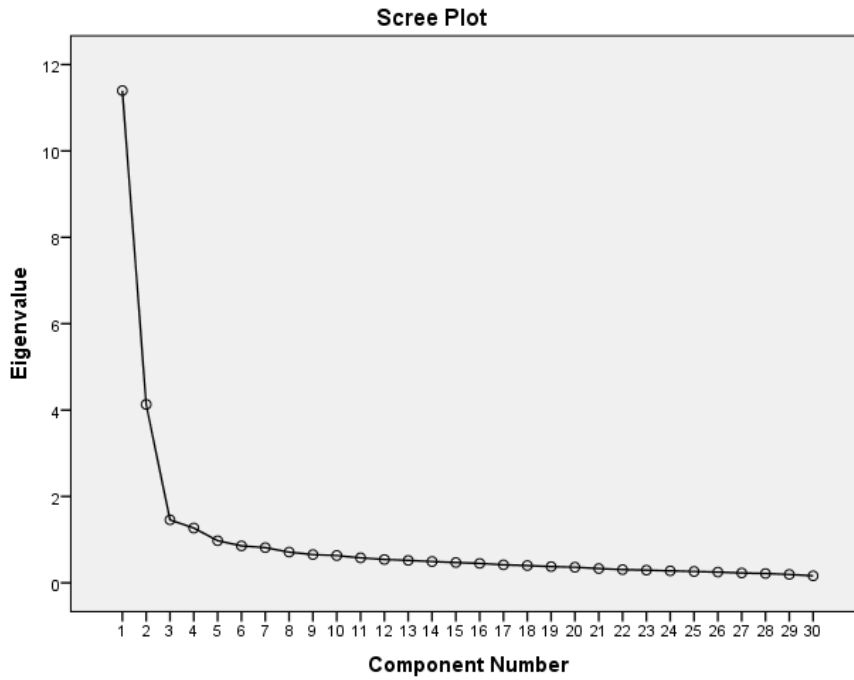
İlk olarak verilere ait Mahalonobis uzaklığı değerleri hesaplanarak uç değerlerin olmadığı belirlenmiştir. Verilerin basıklık ve çarpıklık değerleri incelenmiştir. Basıklık değeri .23 ve çarpıklık değeri .12 olarak hesaplanarak; verilerin normal dağılım gösterdiği (Tabachnick ve Fidell, 2020) belirlenmiştir. Tek değişkenli normallığın yanı sıra çok değişkenli normallik için Bartlett Sphericity testi yapılmış ve Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı hesaplanmıştır. KMO örneklem uygunluk katsayısı .94 ve Bartlett Sphericity testi χ^2 değeri ise 7932.69 ($p < .001$) bulunmuştur. KMO değeri .60'dan yüksek ve Bartlett testi anlamlı olduğu için verilerin faktör analizine uygun olduğu (Büyüköztürk, 2020) görülmüştür. Ayrıca faktör analizi yapabilmek için ölçekteki madde sayısının en az beş katı katılımcı yeterli kabul edilmekte (Bryman ve Cramer, 2011); buna göre bu çalışmadaki verilerin AFA için uygun olduğu ve örneklem büyüklüğünün yeterli olduğu belirlenmiştir. Ölçek geliştirme sürecinde AFA yaparken daha güvenilir olduğu için önerilen temel eksen faktör (principal axis factoring) analizi (Field, 2013) kullanılmıştır. AFA sonucuna göre oluşturulan modelin doğrulanıp doğrulanmadığını test etmek için yapılan DFA (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2018) sonucunda, elde edilen uyum iyiliği indeksleri (χ^2 , RMSEA, GFI, NFI ve CFI) yorumlanmıştır. Son olarak Cronbach's Alfa iç tutarlık katsayısı ve madde-toplam test korelasyonları ile ölçeklerin güvenilirlikleri incelenmiştir.

BULGULAR

Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)

35 maddelik deneme formunun faktör yapısını belirlemek için 351 bireyden elde edilen veriler üzerinde açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Temel eksen faktör analizi (principal axis factoring) ve direct oblimum döndürme tekniği uygulanmıştır. Faktörler arasında ilişkinin olması durumunda direct oblimum döndürme tekniğinin kullanılması önerilmektedir (Field, 2013). Faktör yük değeri .30'dan düşük olan beş madde çıkartılarak kalan 30 madde üzerinde tekrar AFA yapılmıştır. Bu doğrultuda birinci faktörün özdeğeri 11.39, ikinci, üçüncü ve dördüncü faktörlerin özdeğerlerinin sırasıyla 4.13, 1.45 ve 1.26 olduğu görülmüştür. Özdeğeri 1'in üzerinde olan bileşenler, faktör olarak kabul edilebilmektedir (Cattell, 1966). Ancak bu kritere göre çok fazla faktör elde edilebilir, bu nedenle faktörler yamaç grafiğine (scree plot) göre belirlenebilir (Zwick ve Velicer, 1986). Ayrıca yamaç grafiğine göre elde edilen faktörlerin kavramsal

olarak daha uygun olduğu görülmüştür. Buradan hareketle ilgili alanyazın dikkate alındığında ve yamaç grafiği (Bkz. Şekil 1) incelendiğinde, verilerin iki faktörlü yapıya daha uygun olduğuna karar verilmiştir.

Şekil 1. Yamaç grafiği

Alanyazın, özdeğerler ve yamaç grafiği dikkate alınarak oluşturulan iki faktörlü yapıda, her bir maddenin sadece tek faktörde yüksek değer verip vermediği incelenmiştir. Faktör yük değerlerinin alt boyutlardaki farkı .10'dan az olan maddeler çıkartılmıştır (Büyüköztürk, 2020). Buna göre beş madde çıkartılmış; kalan 25 madde ile AFA tekrarlanmıştır. Ölçekteki tüm maddelerin faktör yük değerlerinin yüksek olduğu ve tek bir faktörde yüksek değer aldığı görülmüştür. Elde edilen bu iki faktör toplam varyansın %53.41'ini açıklamaktadır. Birinci faktöre ait özdeğer 9.75 olarak hesaplanmıştır ve bu faktör bekârlığa ilişkin tutum değişkenine ait varyansın %39.03'ünü açıklamaktadır. İkinci faktöre ait özdeğer 3.59 olarak hesaplanmıştır ve bu faktör bekârlığa ilişkin tutum değişkenine ait varyansın %14.38'ini açıklamaktadır. Madde faktör yük değerleri (Tablo 2) .52 ile .88 arasında değişmektedir.

Tablo 2.

Madde faktör yük değerleri

Madde no	1.Faktör	2.Faktör
1	.64	
2	.63	
3	.73	
4	.81	
5	.88	
6	.71	
7	.85	
8	.60	
9	.68	
10	.67	
11	.70	
12	.52	
17	.78	
21	.73	
22	.54	
13		.74
14		.74
15		.82
16		.74
18		.67
19		.68
20		.72

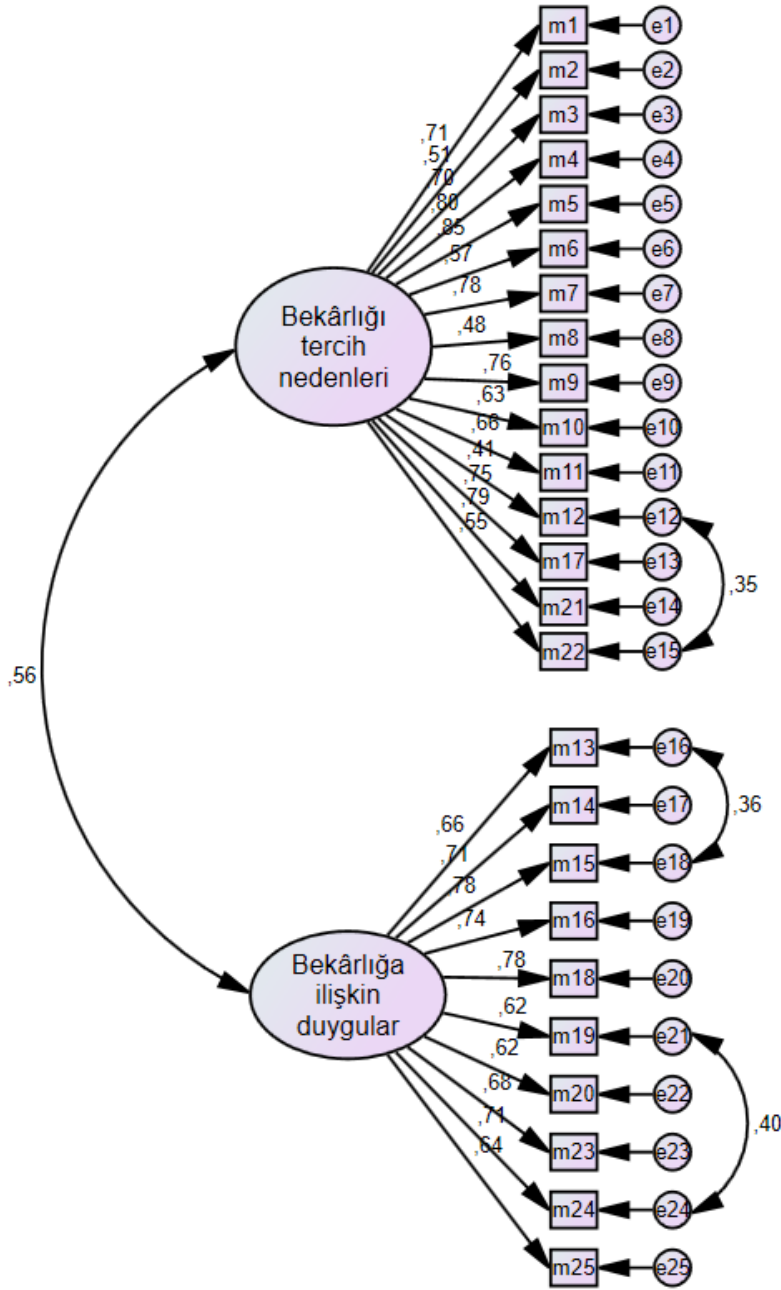
23		.64
24		.58
25		.62
Özdeğer	9.57	3.59
Varyans	%39.03	%14.38
Toplam Varyans: %53.41		

Son olarak ilgili alanyazın ve faktörlerde yer alan maddeler dikkate alınarak birinci faktör “bekârlığı tercih nedenleri” (15 madde) ve “bekârlığa ilişkin duygular” (10 madde) olarak adlandırılmıştır. Ölçekte ters puanlanan 10 madde bulunmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 25 ve en yüksek puan ise 125’tir. Ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması, bekârlığa ilişkin olumlu tutumun yüksek olduğuna işaret etmektedir.

Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA)

AFA sonucuna göre oluşturulan modeli test etmek için, 25 maddelik ölçek 324 bekâr bireye tekrar uygulanmış ve toplanan veriler üzerinde DFA yapılmıştır. DFA sonucunda elde edilen p değerinin .05’ten küçük olması (Çokluk vd., 2018); χ^2/sd değerinin 5’ten küçük olması (Kline, 2005); RMSEA değerinin .10’dan küçük olması (Tabachnick ve Fidell, 2020); GFI, CFI ve NFI değerlerinin .90’dan büyük olması (Hooper, Caughlan ve Mullen, 2008; Sümer, 2000) model veri uyumunun kabul edilebilir sınırlarda olduğunu göstermektedir.

DFA sonucunda uyum iyiliği indeksleri $\chi^2/sd= 2.7$, $p= .00$, RMSEA= .07, GFI= .84, NFI= .84 ve CFI= .89 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlara göre GFI, NFI ve CFI değerlerinin kabul edilebilir değer aralıklarında olmadığı görülmüştür. DFA sonucunda modelin uyum indeksleri kabul edilebilir değer aralıklarında değilse, aynı faktöre ait maddelerin hata terimleri ilişkilendirilerek modifikasyonların yapılabileceği belirtilmektedir (Çokluk vd., 2018). Bu doğrultuda BİTÖ için kurulan modelde kuramsal yapı ile uyumlu bazı modifikasyonlar yapılmıştır. İlk olarak “bekârlığa ilişkin duygular” alt boyutunda yer alan maddelere ilişkin 21. ve 24. hata terimleri ilişkilendirilmiştir. Modelde yapılan ikinci modifikasyon “bekârlığı tercih nedenleri” boyutunda yer alan maddelere ilişkin 12. ve 15. hata terimlerinin ilişkilendirilmesidir. Üçüncü modifikasyonda ise “bekârlığa ilişkin duygular” alt boyutunda yer alan maddelere ilişkin 16. ve 18. hata terimleri ilişkilendirilmiştir. Yapılan bu modifikasyonlarda hata terimleri ilişkilendirilen maddeler aynı boyutta yer almaktadır. Bu nedenle yapılan modifikasyonlar kuramsal açıklamalara uygun görünmektedir. Ayrıca hata terimlerinin ait olduğu maddelerin de kuramsal açıdan birbiriyle ilişkili yapıları ölçtüğü görülmüştür. Modifikasyonlar sonucu elde edilen modelin istatistiksel uyumuna ilişkin ölçüm sonuçlarına göre $\chi^2/sd= 1.8$, $p= .00$, RMSEA= .05, GFI= .90, NFI= .90 ve CFI= .95 olduğu; modelin kabul edilebilir uyum sınırları içerisinde olduğu belirlenmiştir. Ardından yapılan 2.düzye DFA sonuçlarına göre ise modelin uyum iyiliği sonuçları $\chi^2/sd= 1.7$, $p= .00$, RMSEA= .04, GFI= .90, NFI= .90 ve CFI= .96 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda ölçeğe ilişkin iki faktörlü model doğrulanmıştır. Şekil 2’de BİTÖ’ye ilişkin iki faktörlü model sunulmuştur.

Şekil 2. BITÖ'ye ilişkin iki faktörlü model

Ölçeğin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Ölçeğin güvenilirliğini incelemek amacıyla madde-toplam test korelasyonları ve Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı hesaplanmıştır. Bu ölçek geliştirme çalışmasında madde-toplam test korelasyonları .41 ile .75 arasındadır (Bkz. Tablo 3). Madde-toplam test korelasyon katsayıları .30'dan yüksek olduğu için, ölçekteki tüm maddelerin ayırt ediciliğinin yeterli olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3.

BİTÖ'ye ait madde- toplam test korelasyonları

Madde no	Madde- toplam test korelasyonları
1	.59
2	.46
3	.64
4	.69
5	.75
6	.49
7	.70
8	.54
9	.62
10	.62
11	.63
12	.41
13	.44
14	.51
15	.48
16	.58
17	.70
18	.64
19	.49
20	.51
21	.71
22	.52
23	.47
24	.55
25	.57

Ölçeğin alt boyutlara ilişkin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları “bekârlığı tercih nedenleri” için .93 ve “bekârlığa ilişkin duygular” için .90 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin tamamından elde edilen Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı ise .93’tür. Test yarılama güvenilirliği katsayısı ise, ilk yarı için .90, ikinci yarı için .89 bulunmuştur. Bu sonuçlara göre Bekârlığa İlişkin Tutum Ölçeği’nin güvenilirliğinin yeterli düzeyde olduğunu söylenebilir.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmada hiç evlenmemiş bekâr bireylerin bekârlığa ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik bir ölçme aracı geliştirmek amaçlanmıştır. Ölçek geçerli ve güvenilir psikometrik özelliklere sahiptir ve bu şekilde bekârlığa ilişkin tutum düzeyini bireysel değerlendirmek için bekârlığa ilişkin danışmanlıkta kullanılabilecek uygun bir araç olabilir.

Bekârlığa İlişkin Tutum Ölçeği, 25 maddeden oluşan beşli Likert tipi bir ölçektir. AFA sonucunda, varyansın %53.41’ini açıklayan iki faktör olduğu; DFA sonucunda ise bu iki faktörlü modele ilişkin uyum indeksi değerlerinin kabul edilebilir uyum sınırları içerisinde olduğu belirlenmiştir. Madde-toplam test korelasyonları .41 ile .75 arasındadır ve ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .93’tür. Bekâr bireylerin bekârlığa yönelik tutumlarını belirlemede Bekârlığa İlişkin Tutum Ölçeği’nin güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı olduğu belirtilebilir.

BİTÖ’de “bekârlığı tercih nedenleri” olarak adlandırılan birinci faktörde 15 madde (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 17, 21, 22. maddeler), “bekârlığa ilişkin duygular” olarak adlandırılan ikinci faktörde ise 10 madde (13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 23, 24, 25. maddeler) yer almaktadır. “Bekârlığı tercih nedenleri” boyutunda “Kendime daha fazla zaman ayırmak için bekâr olmayı tercih ediyorum”; “bekârlığa ilişkin duygular” boyutunda ise “Bekâr olduğum için hissettiğim yalnızlıktan rahatsız oluyorum” gibi ifadeler yer almaktadır. Beşli Likert tipi olan ölçekte “1- Kesinlikle katılmıyorum, 2- Katılmıyorum, 3- Ne katılıyorum ne de katılmıyorum, 4- Katılıyorum, 5- Kesinlikle katılıyorum” seçenekleri bulunmaktadır. Ölçekte ters puanlanan 10 madde bulunmaktadır. Her bir alt boyuttan alınan puanlar ayrı ayrı hesaplanabileceği gibi ölçekten toplam puan da elde edilebilmektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 25 ve en yüksek puan

ise 125'tir. Ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması, bekârlığa ilişkin tutumun olumlu olduğuna işaret etmektedir.

Bu çalışma genel olarak yaşı değerlendirmiş ve belirli yaş gruplarını karşılaştırmamıştır. Kendini beliren yetişkinlikle özdeşleştiren genç insanlar henüz evlenmek ya da bir ilişki kurmak için toplumsal ya da içsel olarak bir baskı hissetmeyebilir. Özellikle de belli bir yaşa gelmiş yaşı büyük olan bireyler bir çift olma konusunda, daha az baskı hissedebilir ve kendi bekârlıklarına yönelik olarak daha olumlu bir tutum sergileyebilir (Peterson, 2011). Bu noktada bundan sonra yapılacak araştırmalar yaş gruplarını karşılaştırarak değerlendirebilir. Ayrıca bu çalışma cinsiyet farklılıklarını da karşılaştırmamıştır. Kadın ve erkeklerin bekâr kalma konusunda benzer eğilimleri olsa da (Peterson, 2011) toplumda kadınlardan belirli yaşlarda beklenen roller (örn. anne olmak); kadınların bekârlığa yönelik olarak erkeklere göre daha olumsuz bir tutum sergilemesine yol açabilir. Bu araştırma bekâr tanımı olarak yasal tanımdan hareketle hiç evlenmemiş bireylere yönelik olarak bekârlığa ilişkin tutumları belirlenmesi için kullanılabilir. Boşanmış ya da eşi vefat ettiği için bekâr tanımı içine giren bireylere yönelik olarak geliştirilmemiştir. Cinsel yönelim olarak ise heteroseksüel bireylere yönelik olarak geliştirilmesi varsayıldığı için cinsel yönelimi farklı bireyler üzerinde çalışırken gerekli geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yürütülmesi gerekmektedir.

Elde edilen sonuca dayalı olarak çalışma yapacak araştırmacılara şu önerilerde bulunabilir: Ölçme aracının farklı yaş gruplarında güvenilirliği ve geçerliği değerlendirilebilir. Bireylerin bekârlığa ilişkin tutumlarını etkileyen etmenlerin belirlenmesine yönelik olarak çalışmalar yürütülebilir. Bekârlığa yönelik tutumlara ek olarak bu değişkenleri incelemek, kişinin kendi bekârlığına ilişkin hem olumlu hem de olumsuz bakış açısına katkıda bulunan faktörlere ve dolayısıyla bekârlığın kendisine ışık tutabilir.

KAYNAKÇA

- Adamczyk, K. (2017). Voluntary and involuntary singlehood and young adults' mental health: An investigation of mediating role of romantic loneliness. *Current Psychology*, 36(4), 888 - 904.
- Apostolou, M. (2017). Why people stay single: An evolutionary perspective. *Personality and Individual Differences*, 111, 263–271. Doi: 10.1016/j.paid.2017.02.034
- Apostolou, M. (2019). Why men stay single: evidence from reddit. *Evolutionary Psychological Science*, 5, 87–97. Doi: 10.1007/s40806-018-0163-7
- Apostolou, M., Jiaqing, O., & Esposito, G. (2020). Singles' reasons for being single: Empirical evidence from an evolutionary perspective. *Frontiers in Psychology*, 11, 746. Doi: 10.3389/fpsyg.2020.00746
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469–480.
- Asolar, D. (2018). *Singlehood: An exploratory study and its relationship to relationship centrality* Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aydın, K. (2018). Bekâr popülasyonlar için önerilen yasal düzenlemeler. *Ankara Barosu Dergisi*, 76 (3), 251-286. Doi: 10.30915/abd.471188
- Bergström, M., & Vivier, G. (2020). Singlehood: preconceptions versus experiences. *Population & Societies*, 12(12), 1-4. Doi: 10.3917/popsoc.584.0001
- Bergström, M., Courtel, F., & Vivier, G. (2019). "Uncoupled: Experiences of Singlehood in Contemporary France," *Population (English edition)*, *Institute National d'Études Démographiques (INED)*, 0(1), 101-125.
- Bryman, A., & Cramer, D. (2011). *Quantitative data analysis with IBM SPSS 17, 18 and 19*. Hove: Routledge.
- Büyüköztürk, Ş. (2020). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (27. baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Byrne, A. & Carr, D. (2005). Caught in the cultural lag: the stigma of singlehood, *Psychological Inquiry*, 16(2–3): 84–90.
- Cattell, J. L. (1966). The scree test for the number of factors. *Multivariate Behavioral Research*, 1, 245–276.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2018). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları*. (5. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Darrington, J., Piercy, K. W., & Niehuis, S. (2005). The social and cultural construction of singlehood among young single Mormons. *The Qualitative Report*, 10(4), 639-661. <http://nsuworks.nova.edu/tqr/vol10/iss4/1>
- DePaulo, B. M. (2006). *Singled out: How singles are stereotyped, stigmatized, and ignored, and still live happily ever after*. New York: St. Martin's Press.
- DePaulo, B. M., & Morris, W. L. (2005). Singles in society and in science. *Psychological Inquiry*, 16, 57-83.
- DePaulo, B. M., & Morris, W. L. (2006). The unrecognized stereotyping and discrimination against singles. *Current Directions in Psychological Science*, 15(5), 251–254. Doi: 10.1111/j.1467-8721.2006.00446.x
- Field, A. P. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics*. (4th. Edition). London: Sage.

- Forsyth, C., & Johnson, E. (1995). A sociological view of the never married. *International Journal of Sociology of the Family*, 25(2), 91-104.
- Frazier, P., Arikian, N., Benson, S., Losoff, A., & Maurer, S. (1996). Desire for marriage and life satisfaction among unmarried heterosexual adults. *Journal of Social and Personal Relationships*, 13(2), 225-239. Doi:10.1177/0265407596132004
- Gigy, L. L. (1980). Self-concept of single women. *Psychology of Women Quarterly*, 5(2), 321-340. Doi:10.1111/j.1471-6402.1980.tb00965.x
- Greitemeyer, T. (2009). Stereotypes of singles: Are singles what we think? *European Journal of Social Psychology*, 39, 368-383.
- Hancock, L. L. (2017). *How women Experience and Respond to Singlism: Stereotyping and Discrimination of Singles* (Doctoral dissertation). Walden University, Minneapolis, Minnesota.
- Hertel, J., Schütz, A., DePaulo, B. M., Morris, W. L., & Stucke, T. S. (2007). She's single, so what? How are the singles perceived compared with people who are married? *Zeitschrift für Familienforschung*, 19, 139-158.
- Himawan, K. K., Bambling, M., & Edirippulige, S. (2018). Singleness, religiosity, and the implications for counselors: The Indonesian case. *Europe's Journal of Psychology*, 14(2), 485-497. Doi: 10.5964/ejop.v14i2.1530
- Himawan, K. K., Bambling, M., & Edirippulige, S. (2017). Modernization and singlehood in Indonesia: Psychological and social impacts. *The Kasetsart Journal of Social Sciences*. 40(2), 499-506. Doi: 10.1016/j.kjss.2017.09.008
- Himawan, K. K. (2018). Either I do or I must: An exploration of Indonesian singles' attitudes toward marriage. *The Social Science Journal*, 56:2, 220-227. Doi: 10.1016/j.soscij.2018.07.007
- Holt-Lunstad, J., Robles, T. F., & Sbarra, D. A. (2017). Advancing social connection as a public health priority in the United States. *American Psychologist*, 72(6), 517-530. Doi: 10.1037/amp000103.
- Hooper, D., Coughlan, J., & Mullen, M. R. (2008). Structural equation modeling: Guidelines for determining model fit. *Electronic Journal of Business Research Methods*, 6 (1), 53-60.
- Kislev, E. (2020). The sexual activity and sexual satisfaction of singles in the second demographic transition. *Sexuality Research and Social Policy* 1-13. Doi: 10.1007/s13178-020-00496-0.
- Kline, R. B. (2005). *Principles and practice of structural equation modeling* (2nd Ed.). New York: Guilford.
- Lehnart, J., Neyer, F. J., & Eccles, J. (2010). Long-term effects of social investment: the case of partnering in young adulthood. *Journal of Personality*, 78(2), 639-670. Doi: 10.1111/j.1467-6494.2010.00629.x
- Lewis, K.G., & Moon, S. (1997). Always single and single again women: A qualitative study. *Journal of Marital and Family Therapy*, 23(2), 115-134.
- Mağara, G. (2019). *Yetişkin bekâr kadınların bekârlığa ilişkin algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Merriam-Webster (n.d.). Singlehood. In *Merriam-Webster.com dictionary*. <https://www.merriam-webster.com/dictionary/singlehood> (Erişim tarihi: 03/03/2021)
- Muraco, J.A., & Curran, M.A. (2012). Associations between marital meaning and reasons to delay marriage for young adults in romantic relationships, *Marriage & Family Review*, 48(3), 227-247.
- Ochnik, D., & Mandal, E. (2016). Do Polish never-married singles feel stigmatized? In K. Adamczyk (Ed.) *Singlehood from Individual and Social Perspective*. (pp. 212-247). Cracow: Libron.
- Pan, R. (2004). *Why being single? A research fort he delayed marriage among people aged (25-35) in Shanghai, China*. Masters Programme in Asian Studies, Lund University, Sweden.
- Peterson, A.L. (2011). *Attitudes toward singlehood and life role preferences among heterosexual and gay and lesbian adults*. Unpublished Ph.D. thesis, University of North Dakota, Grand Forks.
- Pignotti, M., & Abell, N. (2009). The negative stereotyping of single persons scale: Initial psychometric development. *Research on Social Work Practice*. 19: 639-652. Doi:10.1177/1049731508329402.
- Poole, S., & Snarey, J. (2011). Erikson's stages of the life cycle. In: Goldstein S., Naglieri J.A. (Eds). *Encyclopedia of Child Behavior and Development*, 2, 599-603 Springer, Boston, MA.
- Poortman, A.-R., & Liefbroer, A. C. (2010). Singles' relational attitudes in a time of individualization. *Social Science Research*, 39(6), 938-949. Doi: 10.1016/j.ssresearch.2010.03.012
- Prabhakar, B. (2011). Causes for remaining single. A comparative study. *Journal of Psychosomatic Research*, 6(2), 203-210.
- Reynolds, J., & Taylor, S. (2005). Narrating singleness: Life stories and deficit identities. *Narrative Inquiry*, 15(2), 197-215.
- Schachner, D.A., Shaver, P.R., & Gillath, O. (2008) Attachment style and long-term singlehood. *Personal Relationships*, 15, 479-491. Doi: 10.1111/j.1475-6811.2008.00211.x
- Simpson, R. (2016). Singleness and self-identity: The significance of partnership status in the narratives of never-married women. *Journal of Social and Personal Relationships*, 33(3), 385-40.
- Spreitzer, E., & Riley, L. E. (1974). Factors associated with singlehood. *Journal of Marriage and the Family*, 533-542.
- Spielmann, S. S., MacDonald, G., Maxwell, J. A., Joel, S., Peragine, D., Muise, A., & Impett, E. A. (2013). Settling

- for less out of fear of being single. *Journal of Personality and Social Psychology*, 105(6), 1049–1073. Doi: 10.1037/a0034628
- Stein, P. J. (1975). Singlehood: An alternative to marriage. *Family Coordinator*, 24(4), 489–503.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6), 49-74.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2020). *Using multivariate statistics (Çok değişkenli istatistiklerin kullanımı)*. Çev. Ed. Mustafa Baloğlu (6.baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- TÜİK (2017). Evlenme ve boşanma İstatistikleri-2016. (Erişim tarihi: 10/03/2021) <https://tuikweb.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24642>
- TÜİK (2019). Evlenme ve boşanma istatistikleri-2018. (Erişim tarihi: 10/03/2021) <https://tuikweb.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=30698>
- TÜİK (2020). Evlenme ve boşanma istatistikleri- 2019. (Erişim tarihi: 10/03/2021) <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Evlenme-ve-Bosanma-Istatistikleri-2019-33708>
- Vahav, H., Hagoel, H., & Fridle, S. (2015). Singlehood among adults with intellectual disability: Psychological and sociological perspectives. *Acta Psychopathologica*, 1(2), 1-10.
- Whatley, M. (2014). Attitudes towards singlehood scale. In D. Knox & C. Schacht (Eds.), *Choices in relationships: An introduction to marriage and the family*(10th Ed.). Belmoth: Wadsworth.
- Zwick, W. R., & Velicer, W. F. (1986). Comparison of five rules for determining the number of components to retain. *Psychological Bulletin*, 99, 432–442.